

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Hodnocení protichůdných důkazů – interpretační spory“

Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR

Termín a místo konání: 9. října 2026 od 9:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Jednou z největších výzev správního rozhodování je situace, kdy důkazy směřují k různým či dokonce vzájemně si odporujícím závěrům. Úředník se pak ocitá mezi povinností zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), a realitou, kdy různé důkazní prostředky vypovídají odlišně o tomtéž skutku. V takových případech už nejde jen o mechanické porovnání obsahu jednotlivých důkazů, ale o jejich **kritickou interpretaci**, o vyvážené zhodnocení věrohodnosti a o logickou argumentaci, která ob stojí i před soudem.

Tento seminář se zaměřuje na právní i metodické zásady hodnocení důkazů ve správním řízení, se zvláštním důrazem na postup při **rozporu důkazních prostředků** – typicky při střetu svědeckých výpovědí, znaleckých posudků či listinných a audiovizuálních důkazů. Výklad vychází z judikatury správních soudů, Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva a ukazuje, jak má správní orgán v odůvodnění rozhodnutí logicky vyložit, proč dal přednost určitému důkazu před jiným.

Kurz se dotýká i psychologických aspektů hodnocení důkazů – zejména vlivu kognitivních zkreslení, predsudků či přehnané víry ve „sílu“ některého typu důkazu. Vysvětluje, jak při hodnocení zachovat nestrannost, jak strukturovat argumentaci a jak vyhnout se typickým logickým chybám. Zvláštní část je věnována výkladovým (interpretačním) sporům, kdy stejný důkaz lze právně kvalifikovat různými způsoby. Účastníci si osvojí, jak formulovat právní úvahu, která je konzistentní, přezkoumatelná a materiálně spravedlivá, aniž by se dostali do rozporu s principem zákonnosti.

Cílem školení je naučit účastníky chápat důkazy nikoli jako izolované nositele pravdy, ale jako **součást celkového obrazu skutkového děje**, který musí být interpretován s respektem k zásadám spravedlivého procesu, proporcionality a přezkoumatelnosti.

Na konci vzdělávacího programu bude účastník schopen:

- rozpoznat, kdy důkazy vzájemně odporují
- aplikovat zásadu volného hodnocení důkazů (§ 50 SŘ)
- vyhodnotit věrohodnost jednotlivých důkazů v kontextu
- sepsat přezkoumatelné odůvodnění při rozporu důkazů
- odlišit skutkovou interpretaci od právní kvalifikace
- zohlednit princip proporcionality a materiální spravedlnosti
- použít logické argumentační postupy při hodnocení důkazů
- odhalit kognitivní zkreslení při interpretaci výpovědi
- porovnat sílu přímých a nepřímých důkazů
- zohlednit judikaturu NSS, ÚS a ESLP k rozporům důkazů
- formulovat úvahu o přesvědčivosti znaleckého posudku
- zachytit důvody, proč určitý důkaz nebyl vzat za prokázaný
- zdůvodnit volbu mezi dvěma výkladově možnými variantami
- uplatnit zásadu in dubio pro libertate (v pochybnostech ve prospěch účastníka)
- strukturovat hodnotící část rozhodnutí logicky a přehledně

Obsah kurzu:

1. Právní rámec hodnocení důkazů ve správním řízení

- Zásady dokazování podle správního řádu
- Povinnost zjistit stav věci bez důvodných pochybností
- Zásada volného hodnocení důkazů (§ 50 SŘ)
- Přezkoumatelnost a materiální pravda
- Ústavní limity správního uvážení
- Povinnost vypořádat se se všemi důkazy
- Rozhodovací autonomie správního orgánu
- Odůvodnění jako důkazní reflexe

2. Povaha a typologie protichůdných důkazů

- Rozpory mezi přímými a nepřímými důkazy
- Konflikt výpovědí svědků a účastníků
- Dva či více znaleckých posudků s odlišnými závěry
- Rozpor listinných důkazů a reality
- Odlišná interpretace videodůkazů
- Význam kontextu a časové návaznosti
- Pravděpodobnostní povaha skutkových zjištění
- Soudní přezkum hodnotících rozporů

3. Metodika vyhodnocování rozporů

- Porovnání logické konzistence důkazů
- Vztah mezi věrohodností a relevancí
- Zásada jednoty a úplnosti hodnocení
- Odstraňování rozporů dalším dokazováním
- Formulace úvahy o přesvědčivosti
- Závěrečná syntéza skutkových zjištění

- Transparentní vysvětlení preference důkazu
- Strukturování hodnotící části

4. Logické a argumentační principy hodnocení

- Zásady dedukce, indukce a analogie
- Prevence logických klamů
- Příklady chybných úsudků (post hoc, ad hominem aj.)
- Práce s pravděpodobnostním jazykem
- Neutralita a věcná přiměřenost
- Jazyk přesvědčivého odůvodnění
- Úvaha jako myšlenkový proces, ne formalita
- Příklady správných a nesprávných formulací

5. Výsledky a rozpor ve výpovědích

- Jak posuzovat rozpory mezi svědky
- Paměťové zkreslení a vliv emocí
- Kritéria věrohodnosti výpovědi
- Přítomnost zájmu na výsledku řízení
- Konfrontace svědků a její procesní limity
- Význam protokolace a přesnosti zápisu
- Psychologické aspekty výpovědi
- Hodnocení nepřímých svědeckví

6. Rozpor znaleckých posudků

- Procesní přibrání druhého znalce
- Metodologické hodnocení posudku
- Posudek jako důkaz, nikoli závazek
- Rozdíl mezi odborným a laickým úsudkem
- Možnost přezkumu odborných závěrů
- Doplnující otázky znalci
- Hodnocení kvality metodologie posudku
- Závěr k věrohodnosti znaleckých důkazů

7. Hodnocení listinných a digitálních důkazů

- Autenticita a relevance listin
- Konflikt více verzí téhož dokumentu
- Digitální důkazy a screeny – riziko manipulace
- Řetězec důkazní jistoty (chain of custody)
- Práce s metadaty a časovými údaji
- Potvrzení či vyvrácení listinného obsahu
- Váha veřejných listin
- Přístup soudů k elektronickým důkazům

8. Interpretační spory – právní rovina rozporu

- Rozdíl mezi skutkovým a právním rozporem
- Kolize výkladů téhož ustanovení
- Význam teleologického a systematického výkladu
- Subsidiarita soudního výkladu
- Význam metod výkladu práva
- Princip in dubio pro libertate
- Materiální spravedlnost vs. formalismus
- Argumentační transparentnost

9. Odůvodnění rozhodnutí při protichůdných důkazech

- Struktura hodnotící části odůvodnění

- Nutnost pojmenovat rozpory
- Transparentní vysvětlení preference důkazů
- Vyvarování se formalismu („orgán dospěl k závěru...“)
- Reakce na argumenty účastníků
- Jazyk respektující nejistotu (pravděpodobnostní výrazy)
- Přezkoumatelnost a srozumitelnost
- Příklady formulací ze správní praxe

10. Judikatura k hodnocení rozporů důkazů

- Rozhodnutí NSS k opomenutým důkazům
- Nálezy Ústavního soudu k volnému hodnocení
- ESLP a zásada „equality of arms“
- Vztah mezi skutkovou a právní rovinou přezkumu
- Odpovědnost úřední osoby za odůvodnění
- Příklady zrušených rozhodnutí pro rozpory
- Judikatura k nedostatečné argumentaci
- Význam precedentního myšlení

11. Typické chyby a možnosti jejich nápravy

- Mechanické přejímání závěrů z posudků
- Ignorování doplňujících důkazů
- Používání vágních formulací („orgán má za to...“)
- Absence přímého porovnání důkazů
- Nedostatečná individualizace případu
- Záměna věrohodnosti za pravdivost
- Chybějící reakce na námitky
- Dopady na zákonnost rozhodnutí

12. Diskuse a závěr školení